

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА

Фахова профілізація «Режисура драматичного театру»

Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма / Освітньо-наукова програма	Освітньо-професійна програма «Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»))»
Курс	1 - 2
Семестр	1- 4
Обсяг дисципліни (години / ЄКТС)	270 годин / 9 кредитів ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Прізвище, ім'я, по батькові Науковий	Петренко Лілія Володимирівна
Інформація про викладача	-
Посада Профіль викладача, e-mail	викладач http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Patrenko_2022.pdf liliia.petrenko@num.kh.ua
Анотація	Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти освітнього рівня «бакалавр». Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати здобувачі вищої освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи майстерності актора», складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.
Мета дисципліни	Вивчення навчальної дисципліни є процес опанування техніки акторської майстерності з позиції режисера.

Програмні результати навчання

Визначення основних задач, виконання розвиваючих вправ, формування розуміння побудови лінії ролі, виокремлення характерних особливостей ролі, створення цілісного художнього образу.

ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.

ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

ПРН 19. Вміти організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

Загальні компетентності

**Фахові (спеціальні)
компетентності**

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

СК16. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань

По закінченні вивчення навчальної дисципліни здобувач буде

Зміст навчальної дисципліни

сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.

знати:

- професійну термінологію;
- основні принципи майстерності актора;
- технічні особливості роботи з тілом;
- види емоцій та почуттів, їх характеристика та класифікація;
- поняття “роман життя”;
- подієвий аналіз ролі;
- архітектуру побудови ролі;
- способи роботи над художнім образом.

уміти:

- використовувати на практиці технічні вправи;
- **розрізняти і працювати з різними емоційними станами;**
- **аналізувати літературний матеріал;**
- **складати “роман життя”, як допоміжний етап роботи на роллю;**
- **формувати і виконувати акторські задачі;**
- **створити цілісний художній образ в контексті курсової вистави.**

Перелік тем.

I курс, I семестр.

1. Введення в дисципліну. Знайомство.
2. Основні аспекти появи мистецтва актора.
3. Сценічна дія: зовнішня (фізична), внутрішня (психологічна).
4. Психофізична дія, її природа та самопочуття.
5. Акторська техніка її складові частини.
6. Сценічна уява, її різновиди.
7. Сценічна увага: кола сценічної уваги.
8. Поняття “етюд”, його види, структура та принцип побудови.
9. Побудова простих етюдів на завдання (“я предмет”, “я тварина”, “на вимушене мовчання”, “на пам’ять фізичних дій”, “на не притаманну в повсякденному житті дію”).

I курс, II семестр.

10. Емоції та почуття, їх характеристика.
11. Емоційні стани. Робота з емоційними станами.
12. Сценічна віра. Оцінка факту.
13. Сценічна задача та її основні принципи.
14. Поняття “запропоновані обставини”.
15. Дія в умовах сценічної вигадки (запропонованих обставинах). Магічне “ЯКБИ”.
16. Поняття про конфлікт в сценічній дії.
17. Поняття “наскрізної дії” та “надзавдання”.
18. Побудова парних та масових етюдів на завдання (“зачин”, “використати певні предмети”, “на музичний твір”, “на задане місце дії”, “вільну тему”).

II курс, III семестр.

19. Основні напрямки акторського мистецтва: мистецтво переживання, мистецтво удавання.
20. Поняття про темп і ритм в акторській майстерності.
21. Словесна дія.
22. Сценічне спілкування.
23. Акторське пристосування.
24. Сценічна взаємодія.
25. Внутрішній монолог.
26. Дійовий аналіз ролі: події, вчинки, мотивація.
27. Поняття “характерності”.
28. Художній образ. Зерно образу.
29. Обираємо (або пишемо) виставу для постановки.

II курс, IV семестр.

30. Застільний період.
31. Репетиції у вигородці.
32. Репетиції прогонні.
33. Репетиції монтувальні.
34. Генеральні репетиції.
35. Показ готової вистави.

Види занять

Лекційно-теоретичні заняття, групові практичні заняття, самостійна робота.

Методи навчання

словесний метод (лекційний матеріал); практичний метод (практичні заняття); робота з навчально-методичною літературою (опрацювання рекомендованих джерел); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (відпрацювання вивченого матеріалу; підготовка завдань самостійно).

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до [Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти](#).

Поточний контроль (max 60 балів): робота на практичному занятті, зокрема виконання практичних завдань та усні відповіді/коментування; виконання домашніх завдань,

Підсумковий семестровий контроль (max 40 балів) :

іспит Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів .

Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Особливості та політики дисципліни

Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: Zoom, листування через e-mail, посилання на google-диск.

Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.

Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено [Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти](#).

Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).

В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.

Рекомендовані джерела інформації

1. *Античні поетики: Арістотель. Поетика. Псевдо-Лонгін. Про високе. Гораций. Про поетичне мистецтво.* (2007). Київ: Грамота.
2. Брехт Б. (1977). *Про мистецтво театру.* – К.: Мистецтво.
3. Брук, П. (2005). *Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр.* ЛНУ ім. І. Франка.
4. Грицан А. В. (2009). *Виховання режисера : психофізичний та інтелектуальний тренінг: Навчальний посібник / А. В. Грицан.* 2-ге вид., переробл. та доповн. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.
5. Гротовський, Є. (1999). *Театр. Ритуал. Перформер.* Літопис.
6. Ілляшенко В. (2002). *Книга режисури.* Київ: Вік.
7. Кісін В.Б. (1998). *Режисура як мистецтво та професія.* - К.: НО Центр «АЕЛС-технологія».
8. Клековкін О. (2012). *THEATRICA : лексикон.* Київ: Фенікс.
9. Кнебель, М. (2020). *Про дієвий аналіз п'єси і ролі.* Львів.
10. Крег Е.Г. (1974). *Про мистецтво театру.* – Київ.:Мистецтво.
11. Курбас, Л. (2001). *Філософія театру.* Соломії Павличко «Основи».
12. Никоненко, Р.М. (2021). Пластична режисура в українському театральному мистецтві кінця ХХ - початку ХХІ століття: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 26.00.01 /Никоненко Руслан Миколайович; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. - Київ.
13. Патріс Паві (2006). *Словник театру.* – Львів – 640 с.
14. Пацунов В.П. (2017). *Експериментальна режисура: курс лекцій для студентів спеціалізації «Сценічне мистецтво».* Київ : КНУКіМ. 100 с..
15. Сахновський-Панкєєв В.О. (1982). *Драма і театр.* К.: Мистецтво.
16. Чайковський Д.С. (1997). *Шляхи розвитку режисури як професії: Навч. посібник для студ. режисерської спеціалізації ін-тів культури.* Львів. 140 с.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи майстерності актора», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «27» лютого_2024 р.